

פנימיות התורה יהי לפני הלימוד בנגלה דתורה (כפי שאכן הי' בפועל בעת מתן תורה) — אלא רצה הקב"ה לקבוע את הסדר דלימוד התורה באופן שלכל לראש ילמדו נגלה דתורה, ורק אח"כ ילמדו פנימיות התורה.

וסדר זה (כפי שנקבע ע"פ רצונו של הקב"ה) הוא אצל כאו"א מישראל, גם אצל אלו שהם בתכלית השלימות כו' — שהרי גם אצל רבותינו נשיאינו הי' סדר הלימוד באופן שלמדו נגלה דתורה ואח"כ פנימיות התורה. — אמנם ידוע הסיפור שלמדו את האותיות דאל"ף בי"ת מתוך דף השער דספר התניא, אבל — גם האותיות דדף השער שבספר התניא הם "נגלה דתורה" ביחס ללימוד ספר התניא, כמובן בפשטות, ונוסף לזה: ענין זה הי' בתור התחלה כו' בלבד, ולאח"ז הי' סדר הלימוד בנגלה דתורה דוקא, ורק אח"כ — פנימיות התורה.

והטעם לשינוי הסדר בעת מתן תורה (פנימיות התורה לפני נגלה דתורה) — הרי זה מפני שבהתחלת הדבר צריך להיות "שטורעם" מיוחד כו', כמבואר בכ"מ (לקו"ת נשא כט, א) בנוגע לחנוכת המזבח, חנוכת המשכן וחנוכת המקדש, שזהו "כמשל התינוק שמחנכין אותו ללמוד נותנין לו מתנה יתירה כדי להרגילו להתחיל בלימוד... משום שכל ההתחלות קשות",

[והפירוש] (וכמנהג ישראל שבעת הכנסת הילד ל"חדר" נותנים לו מתנות כו', ועד שזורקים "סוכריות" ואומרים לו שמלאך מיכאל זורק לו סוכריות אלו — כפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר (סה"מ תשי"א ע' 30) אודות אביו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, שאדמו"ר הצ"צ (סבו) זרק לו "סוכריות" באמרו שמלאך מיכאל זורקם, ולכן לא אכלם אדמו"ר נ"ע, אלא שמרם כו', מפני גודל החביבות, כמסופר שם. וכמדובר כמ"פ שמכיון שכן הוא מנהג ישראל בענין החינוך — הרי בודאי שענין זה הוא באמיתיות וכו'),

ועד"ז בנוגע להתחלת כללות הענין דמתן תורה — שההתחלה היתה צריכה להיות באופן של "מתנה יתירה", ולכן, הי' הגילוי דפנימיות התורה ("מעשה מרכבה") באופן של רא"י. אבל — ענין זה הי' רק באופן של התחלה, ומאז והלאה נקבע סדר הלימוד באופן שלכל לראש צריך להיות הלימוד דנגלה דתורה, ורק אח"כ — פנימיות התורה.

ועפ"ז מובן בנוגע לעניננו — שביאור העילוי דב' סיון צריך להיות מובן לכל לראש ע"פ נגלה דתורה, כדלקמן.

ו. כותב אדמו"ר הזקן בשו"ע שלו (סוף ה' פסח): "מיד אחר ר"ח (סיון) התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה, שבשני בשבת הי' ר"ח, ובשלישי בשבת (ב' סיון) אמר להם ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי".

ועפ"ז מובן גודל העילוי דב' סיון — ע"פ נגלה דתורה — שדוקא ביום זה "התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה", כלומר, אף שכבר בר"ח סיון הי' הענין ד"קירבנו לפני ה' סיני", אעפ"כ, רק למחרתו — ב' סיון — "התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה".

ונמצא, שמלבד העילוי דיום השבת שלאחרי ר"ח סיון (שבו נפעל עילוי ושליומות כל הענינים דר"ח סיון), ומלבד העילוי דיום השבת שלפני מתן תורה (שבו נמשכת ברכה בנוגע לכל הענינים ד"זמן מתן תורתנו"), ישנו עילוי נוסף הקשור עם

התאריך דב' סיון – שבו "התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה".

ז. בהמשך לזה – הרי כאן המקום לבאר כמה דיוקים בדברי אדמו"ר הזקן בשו"ע הנ"ל:

מקורו של אדמו"ר הזקן הוא – מסוגיית הגמרא במסכת שבת (פו, סע"ב ואילך), ושם: "רבי יוסי סבר כחד בשבא איקבע ירחא (ר"ח סיון), ובהך בשבא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא, בתרי בשבא אמר להו ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, בתלתא אמר להו כו'. ורבנן סברי בתרי בשבא איקבע ירחא, בתרי דשבא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא, בתלתא אמר להו ואתם תהיו לי, בארבעה אמר להו וכו'". ופסק אדמו"ר הזקן כדעת רבנן.

והנה, מה שאדמו"ר הזקן אינו מביא את דברי הגמרא שבר"ח סיון "לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא" – הרי זה מפני שבשו"ע הובא ענין זה כדי לבאר את טעם המנהג "שלא להתענות ושלא לומר תחנון מר"ח כו'" ("לפי שמיד אחר ר"ח התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה כו'"), ולכן, לא מביא אדה"ז מה שבר"ח "לא אמר להו ולא מידי", מכיון שאין זה טעם לשלילת ענין התענית ואמירת תחנון בר"ח סיון. ומה גם שבנוגע לר"ח סיון לא צריך טעם מיוחד לשלילת אמירת תחנון, כי כן הוא בכל ר"ח (ולכן לא מביא אדה"ז בשו"ע שבר"ח סיון באו להר סיני).

אבל – צריך להבין: מדוע מוסיף אדמו"ר הזקן תיבת "וגו'" – "בשלישי בשבת אמר להם ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו'" – הרי בגמרא לא נכתבה תיבת "וגו'!"

בדברי רבנן – נאמר רק "בתלתא אמר להו ואתם תהיו לי", ולא נאמר אפילו "ממלכת כהנים", וטעם הדבר – מכיון שדברי רבנן באים בהמשך לדברי ר' יוסי, "בתרי בשבא אמר להו ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", ולכן, אין צורך לחזור ולומר "ממלכת כהנים" – בדברי רבנן (ובלשון הידוע: "אטו כי רוכלא כו'"). ועכ"פ – גם בדברי ר' יוסי נאמר רק "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", וא"כ, מדוע מוסיף אדמו"ר הזקן תיבת "וגו'!"

ובנוגע לכלל ד"כל פסוקא דלא פסיק משה אפן לא פסקינן" (מגילה כב, א), שלכן צריכים להוסיף תיבת "וגו'" – הרי מכיון שבגמרא לא נאמר "וגו'", היי יכול אדמו"ר הזקן להעתיק את דברי הגמרא, ואז – אין צורך להוסיף "וגו'!"

ח. כמו כן צריך להבין בנוגע לעצם הענין – מדוע "התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה" רק בשני בסיון, למחרת ר"ח סיון, ולא בר"ח עצמו, תיכף ומיד כאשר "ויחן שם ישראל נגד ההר":

בגמרא מבואר ש"בתרי בשבא (בר"ח) לא אמר להו ולא מידי, משום חולשא דאורחא", היינו, מכיון שביום זה הגיעו למדבר סיני – היו עייפים וחלשים מטורח הדרך, ולכן המתין משה רבינו עד למחרתו, ב' סיון, ורק אז התחיל להתעסק עמהם בענין קבלת התורה.

ולכאורה, טעם זה דורש ביאור והסבר:

תיכף ומיד בצאתם ממצרים עמדו בניי בתנועה של צפי' והשתוקקות עצומה לקבלת התורה, ועד כדי כך – שהתחילו לספור כל יום ויום שבו הולכים

בלתי מוגה

ומתקריבים לרגע המיוחל — "זמן מתן תורתנו". ומטבע הדברים ככגון דא — שכל שהולכים וקרבים לרגע המיוחל, מיום ליום, גוברת והולכת התשוקה אל הדבר המיוחל (כפי שרואים בפועל — הן אצל קטנים, והן אצל מבוגרים, וכן הוא גם אצל אוה"ע, להבדיל).

ועפ"ז — כיצד יתכן לומר שלאחרי כל הצפי והגעגועים לקבלת התורה, הנה בהגיעם כבר סוכ"ס לאותו מקום שבו עומדים לקבל את התורה — "לא אמר להו (משה) ולא מידי" (ורק למחרתו התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה). לכאורה, היו בניי צריכים לעשות "טומל" הכי גדול ולדרוש שמשה יאמר להם משהו אודות קבלת התורה, לאחר שהגיעו סוכ"ס למקום הנכסף, ואיך יתכן שהניחו את כל הענינים והלבו לנוח!!

ובפרט שלאחרי שהגיעו להר סיני בר"ח סיון המשיכו לבטא את תשוקתם למתן תורה ע"י ספירת הימים — לא בספירת היום דר"ח (שכבר ספרוהו בליל ר"ח, לפני שהגיעו להר סיני), אלא בספירת היום דב' סיון — בליל ב' סיון, לאחר ש"ויוחן שם ישראל נגד ההר". וא"כ, איך יתכן שבד בבד עם הרגשת התשוקה והצמאון לקבלת התורה (כפי שהדבר בא לידי ביטוי בספה"ע גם לאחר בואם להר סיני — בליל ב' סיון), נמנע משה רבינו לדבר עמהם אודות קבלת התורה — "משום חולשא דאורחא"!!

ובנוגע לטורח הדרך ("חולשא דאורחא") — הנה לכל לראש, הדרך שהיו צריכים ללכת באותו יום לא היתה ארוכה כל כך, שהרי יודעים מאיזה מקום היו צריכים לבוא למדבר סיני (מ"רפידים"), ואין זו דרך ארוכה כל כך. ובנוגע לקושי הדרך — הרי ה"ענק" שהלך לפני המחנה היי "מנמיך את הגבוה ומגביי את הנמוך" (פרש"י בהעלותך י, לד), וא"כ, הלכו במקום מישור. ועפ"ז — במה התבטא איפוא הקושי העצום שהביא ל"חולשא דאורחא" עד כדי כך שמפני זה נמנע משה רבינו מלדבר עם בניי אודות קבלת התורה, והוכרח לדחות זאת ליום המחרת!!

זאת ועוד: יהודי פשוט יודע שגם בלכתו בדרך עוסק הוא בדברי תורה — אמירת תהלים, וכיו"ב. ומפורש בפרקי אבות (שלומדים בשבתות שבין פסח לעצרת, בתור הכנה ל"זמן מתן תורתנו"): "המהלך בדרך ושונה וכוי" (פ"ג מ"ז). אמנם אין להתעסק בדבר הלכה כדי שלא תרגז עליו הדרך, היינו, שמפני העיון וההעמקה כו' עלול לטעות בדרך וכיו"ב [ואף ש"תורה מגנא ומצלא", הרי "אין סומכין על הנס", ובפרט שהנהגתו צריכה להיות באופן ד"משאו ומתנו באמונה", וכיו"ב] — אבל ענין זה הוא רק כאשר מדובר אודות לימוד באופן של עיון והעמקה כו', משא"כ לימוד באופן ד"למיגרס" — צריך להיות גם בדרך (ראה תענית י, ב).

ועפ"ז — מכיון שיכולים וצריכים לעסוק בתורה גם כאשר הולכים בדרך, הרי עאכ"כ שלאחרי שמגיעים למחוז חפצם יכולים וצריכים לעסוק בתורה, וא"כ, מהו הביאור בזה שמשה רבינו נמנע לדבר עם בניי בענין קבלת התורה (באותו יום שבו הגיעו מן הדרך) "משום חולשא דאורחא"!!

וכפי שיתבאר לקמן.

ט. בנוגע לענינו — הרי מכל האמור לעיל רואים את גודל העילוי דיום השבת ב' סיון, שבו נפעל עילוי ושלמות ("ויכולו") בעניני ר"ח סיון, ובו נמשכת ברכה על כל עניני "זמן מתן תורתנו", ובו "התחיל משה להתעסק עמהם בענין

בלתי מוגה

קבלת התורה", החל מהענין ד"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי".

וזוהי ההוראה בנוגע לפועל גם לאנשים כערכנו – שצריכים להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהכנות המתאימות לקראת "זמן מתן תורתנו", ומובן, שכל זה אמור בנוגע לכל אחד ואחת מישראל, הן אנשים והן נשים, ואדרבה: הכנת הנשים למ"ת קדמה להכנת האנשים, כמ"ש "כה תאמר לבית יעקב" – אלו הנשים, ורק אח"כ – "ותגיד לבני ישראל", אלו האנשים.

ועי"ז זוכים לקבל את כל הענינים ד"מתן תורה" באופן המתאים, ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: קבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

* * *

י. הביאור מדוע בר"ח סיון "לא אמר להו (משה) ולא מידי משום חולשא דאורחא"

"דרך" ("אורחא") ענינה – שעל ידה הולכים ממקום אחד למקום שני. ומובן, שכשם שישנו ענין של הליכה בדרך ממקום למקום בגשמיות, כמו כן ישנו ענין של הליכה בדרך ברוחניות, היינו, כאשר צריכים להגיע מדרגא (מקום) מסוימת לדרגא שלמעלה הימנה, אזי ישנו הענין דהליכה בדרך, ענין הדורש משך זמן וכו', בדוגמת הליכה בדרך כפשוטה.

[ישנו אמנם מושג של דילוג וקפיצה, "מדלג ומקפץ", אבל – ענין זה אינו סדר הרגיל כו', וע"ד הרגיל צריך להיות ענין של הליכה בדרך דוקא].

וענין זה מובן לכאו"א מישראל, גם ליהודי פשוט שבפשוטים – שהרי גם הוא יודע ומרגיש בעצמו שמעמדו ומצבו בשבתות וימים טובים הוא בדרגא נעלית יותר מאשר מעמדו ומצבו בימי החול, וכמו כן בעת שמחתו (שמחת נישואין, בר מצוה, ברית מילה, וכיו"ב) נמצא הוא במעמד ומצב נעלה יותר מאשר ע"ד הרגיל, ולכן, גם הוא מבין את משמעות הענין של הליכה בדרך ברוחניות – להגיע ממצב ודרגא (מקום) א' למצב ודרגא שלמעלה מזה.

ובנוגע לעניננו:

מלבד הדרך כפשוטה לבוא להר סיני, ישנה גם הדרך הרוחנית – הליכה מדרגא הקודמת לדרגא שלמעלה הימנה, עד שנעשו ראויים לבוא למקום (ענין של מעלה) שבו יקבלו את התורה – "קירבנו לפני הר סיני".

ובפרט שבואם להר סיני הי' באופן ד"ויחן שם ישראל", "ויחן" לשון יחיד, "כאיש אחד בלב אחד", היינו, למרות חילוקי הדרגות שביניהם, ממש רבינו עד ליהודי פשוט שבפשוטים, התאחדו כולם למציאות אחת – "כאיש אחד בלב אחד". וא"כ, מובן בפשטות ריבוי הדרך (ברוחניות) שצריך לעבור משה רבינו כדי שיוכל להתאחד עם יהודי פשוט שבפשוטים באופן של התאחדות אמיתית [ככל ענינו של משה רבינו – "משה אמת"], וכן לאידך, הדרך שצריך לעבור יהודי פשוט שבפשוטים כדי להגיע לדרגא כזו שיוכל להתאחד עם משה רבינו.

וענין זה מובן לכאו"א מישראל, גם ליהודי פשוט שבפשוטים – שהרי הוא

בלתי מוגה

יודע שישנו ריחוק הערך בינו לבין הגדול שבדורו, ומזה מבין שהי' ריחוק הערך בן סבו, שהי' פשוט שבפשוטים [שלכן, גם הוא בדרגא דפשוט שבפשוטים, מכיון שירש תכונה זו מסבו כו'], לבין משה רבינו, שהוא בדרגא נעלית יותר מאשר הגדול שבדורו. וא"כ, ביכלתו לתאר לעצמו את ריבוי הדרך (הרוחנית) הנדרשת כדי לבוא למעמד ומצב של אחדות אמיתית בין משה רבינו ליהודי פשוט שבפשוטים.

ומכיון שדרך זו היא **ארוכה וקשה ביותר**, ובאין ערוך לגבי הקושי שיש בהליכה בדרך כפשוטה — הרי מובן בפשטות עד כמה הי' הענין ד"חולשא דאורחא" בר"ח סיון, מכיון שביום זה היו צריכים לעבור את כל הדרך הרוחנית שמבדילה בין דרגתו של משה רבינו לדרגתו של יהודי פשוט שבפשוטים, שיוכלו להתאחד "כאיש אחד בלב אחד", ולכן, רק למחרתו "התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה".

יא. האמור לעיל (אודות גודל הקושי והטורח — "חולשא דאורחא" — לבוא לדרגא ד"ויחן", "כאיש אחד בלב אחד") מודגש ביותר ע"פ המבואר במדרז"ל שרק חנני זו ("ויחן שם ישראל נגד ההר") היתה "כאיש אחד בלב אחד", "אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת":

מובן וגם פשוט שבהיות בניי במדבר, ללא קשר ושייכות עם עניני העולם, ובמעמד ומצב שאכלו "לכם מן השמים", ושתו מים מ"בארה של מרים", והיו מוקפים בענני הכבוד של מלך מלכי המלכים הקב"ה — בודאי לא שייך לומר שהיתה ביניהם מחלוקת בנוגע לענינים גשמיים כו', כי אם "מחלוקת לשם שמים".

ולדוגמא: ענני הכבוד שהקיפו את מחנה ישראל מכל הצדדים — היו כמה עננים, "ארבע מארבע רוחות, ואחד למעלה ואחד למטה וכו'", כלומר, לא ענן אחד שהקיף את כל מחנה ישראל, כי אם ענן בפ"ע לכל צד. ובזה התבטא ענין המחלוקת — שהחונים בצד מזרח ראו את העילוי בענן שנמצא בצד מזרח דוקא, הצד שבו עולה השמש בהתחלת היום — התחלת העבודה כו', והחונים בצד מערב ראו את העילוי בענן שנמצא בצד מערב דוקא, הצד שבו שוקעת השמש בסוף היום — סיום וגמר העבודה, וכיו"ב בנוגע לשאר הצדדים.

והנה, ידוע שכאשר ישנה "מחלוקת" שהיא "לשם שמים" — קשה להשקיטה ולבטלה יותר מאשר מחלוקת סתם. וכידוע אזהרת אדמו"ר הזקן שביותר יש להזהר ממחלוקת לשם שמים ומחלוקת בקשר לארץ ישראל — כמסופר ב"בית רבי" פרשת הדברים שאירעו בתקופה ההיא, ואכ"מ.

ועפ"ז מובן גודל הקושי והטורח שהי' קשור עם ההליכה בדרך הרוחנית להגיע לדרגא ד"ויחן", "כאיש אחד בלב אחד" — מכיון שדרך זו היתה קשורה עם ביטול כל עניני מחלוקת "לשם שמים", שזוהי עבודה קשה ביותר, ולכן, הרי זה קשור עם "חולשא דאורחא".

יב. ומזה למדים הוראה בנוגע לפועל — עד כמה נוגע ומוכרח הענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל בתור הכנה למתן תורה, כמבואר במדרז"ל שכאשר הקב"ה ראה שבנ"י נמצאים בתנועה של אחדות, "כאיש אחד בלב אחד", אמר הקב"ה **שעכשיו ראויים הם לקבלת התורה**.

כלומר: מצד א' רואים את גודל העילוי דאחדות ישראל, שע"ז נעשים

ראויים לקבלת התורה, וביחד עם זה רואים שיכולים לבוא לדרגא זו בשעתא חדא וברגעא חדא, שהרי לפני בואם להר סיני היו במעמד ומצב של "תרעומות ומחלוקת", ובבואם להר סיני, אזי נפעל אצלם – בשעתא חדא וברגעא חדא – ענין האחדות, "כאיש אחד בלב אחד".

ואם הדברים אמורים בנוגע לזמן פלוני שלפני מתן תורה – הרי עאוכ"כ שכן הוא לאחר מתן תורה, כאשר ניתן הציווי – ביחד עם הניתנת כח לקיום הציווי – "ואהבת לרעך כמוך" שזהו "כלל גדול בתורה".

יג. והנה, כללות הענין ד"חולשא דאורחא" (שמפני זה המתין משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה עד ב' סיון) מורה על ענין של גירעון ושלילה כו', שהרי הקושי והטורח לעבור ממצב א' למשנהו (וכתוצאה מזה – "חולשא דאורחא") הוא מפני הגבלתו של האדם.

ויש להוסיף בזה – שענין זה (שבר"ח לא אמר להו ולא מידי בענין קבלת התורה) הוא גם למעליותא:

כאשר בני"ה התאחדו – בר"ח סיון – "כאיש אחד בלב אחד", הרי עי"ז התאחדו גם עם הקב"ה בהתאחדות גמורה, היינו, שבהיותם למטה עמדו באותה דרגא כפי שהם בשרשם ומקורם – בהתאחדות גמורה עם הקב"ה (ראה תניא פל"ב).

והנה, מצד שרשם ומקורם (שהאיר אצלם בגלוי למטה) נמצאים בני"ה בדרגא שלמעלה מהתורה, כמארז"ל שמחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, אפילו לתורה, וראי' לדבר – שהרי התורה עצמה אומרת "צו את בני ישראל", "דבר אל בני ישראל", היינו, ש"תורת אמת" מגלה שמציאותם של בני"ה קדמה לתורה,

ועפ"ז מובן מה שבר"ח סיון לא דיבר משה עם בני"ה בענין קבלת התורה – מכיון שאז האיר אצלם בגלוי שרשם ומקורם כפי שהם למעלה מהתורה, ועד כדי כך – שביחס לדרגא זו (כפי שהם למעלה מהתורה) נחשב הענין דמ"ת לירידה כביכול, ע"ד שאצל הקב"ה קשורה נתינת התורה עם ענין של ירידה, כמ"ש "וירד ה' על הר סיני", "וירד" דייקא.

ויש להוסיף בזה – שעילוי זה (שהגיעו לשרשם ומקורם שלמעלה מהתורה) נפעל ע"י עבודתם של בני"ה, שהם הלכו בדרך מדרגא לדרגא בעילוי אחר עילוי, עד שע"י הליכתם בדרך הגיעו לשרשם ומקורם כפי שהם למעלה מהתורה – "חולשא ד(א)ורחא".

אבל אעפ"כ, תכלית הכוונה היא – עבודת בני"ה בקיום התורה ומצוותי (שזהו כללות הענין דמתן תורה) כפי שהם נמצאים למטה דוקא, באופן של ירידה משרשם ומקורם כו', כי דוקא עי"ז באים לתכלית העילוי, כמבואר בכ"מ.

וכדי לבוא לעילוי דמתן תורה (וכהקדמה לזה – "התחיל משה להתעסק עניהם בענין קבלת התורה... אמר להם ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי") – הי' צריך להיות הפסק של לילה בינתיים (ליל ב' סיון, שהפסיק בין העילוי ד"ויחן" לעילוי דמתן תורה), ע"ד המבואר בכ"מ בענין העמוד שבין ג"ע לג"ע, ענין של הפסק כדי שיוכלו להגיע לדרגא נעלית יותר בג"ע. וכמבואר גם בהקדמה לשעה"ה"א – "חינוך קטן" – בענין "שבע יפול צדיק וקם", ש"בין מדריגה למדריגה טרם שיגיע

למדרגה עליונה ממנה, הוא בבחי' נפילה ממדרגה הראשונה כו". וזהו גם ענין הפסק הלילה שבין ר"ח סיון לב' סיון – כדי שיוכלו לבוא מהעילוי ד"ויוחן" (בר"ח סיון) "למדרגה עליונה ממנה", התחלת התעסקותו של משה עם בניי בענין קבלת התורה ע"י אמירת "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי" – בב' סיון.

יד. הביאור בהוספת תיבת "וגוי" – "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי" – בשו"ע של אדמו"ר הזקן, אף שבגמרא לא הובאה תיבת "וגוי" (כנ"ל ס"ז):

בסוגיית הגמרא הובאה השקו"ט שבדבר – הפלוגתא דר' יוסי ורבנן אודות הזמן דמתן תורה, בששה בסיון או בשבעה בסיון (וכתוצאה מכך – פלוגתא בנוגע למאורעות שהיו בימי ההכנה למ"ת, החל מאמירת "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים"), ובגמרא לא הוכרע הפס"ד להלכה, ועד כדי כך – שפלוגתא זו קיימת גם בדברי הפוסקים. ולכן, כאשר אוחזים עדיין באמצע השקו"ט – אין מקום וצורך להשלים ולהוסיף תיבת "וגוי".

משא"כ בדברי אדמו"ר הזקן בשו"ע – הכרעת פס"ד להלכה בפועל – יש צורך להשלים את הענין ע"י הוספת תיבת "וגוי", דקאי על המשך הכתוב – "וגוי קדוש".

ומה שאינו כותב בפירוש "ממלכת כהנים וגוי קדוש" (כי אם מוסיף תיבת "וגוי") – הרי זה מפני שבשו"ע נחית לכאר את טעם המנהג "שלא להתענות ושלא לומר תחנון", ולזה מספיק הענין ד"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" בלבד, גם לולי ההוספה ד"גוי קדוש", כלומר, שאמירת "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" בלבד, מהווה כבר טעם מספיק שלא להתענות ושלא לומר תחנון ביום ב' סיון.

טו. ויש להוסיף ביאור – ע"ד הרמז – בנוגע לדיוק הלשון דתיבת "וגוי" בשו"ע אדמו"ר הזקן. ובהקדים:

ידוע מ"ש התומים בנוגע לדיוק הלשון (דהב"י והרמ"א) בשו"ע, ש"הכל בכתב מיד ה' השכיל... רוח ה' נוססה בקרבם להיות לשונם מכוון להלכה בלי כוונת הכותב, וחפץ ה' בידם הצליח". ומזה מובן, שכן הוא גם בנוגע ללשון הרמב"ם, וכיו"ב.

כלומר: אף שאין לומר שכל הפלפולים והשקו"ט בדיוקי הלשונות ברמב"ם ובשו"ע – שנאמרו ונתגלו ע"י חידושו של "תלמיד ותיק" – היו כולם ב"כוונת הכותב", מכיון שדבר כזה אינו בגדר האנושי כלל, הרי "רוח ה' נוססה בקרבם להיות לשונם מכוון להלכה".

ועד"ז מובן בנוגע לדיוק לשונו של אדמו"ר הזקן, ובפרט ע"פ המדובר כמ"פ שסגנונו של אדמו"ר הזקן בשו"ע קרוב לסגנונו של הרמב"ם [בהוספת טעמי ההלכות, כמבואר בהקדמת תרבינים בני הגאון המחבר], ולכן, כללי הרמב"ם בכתובת ספרו שייכים גם בנוגע לשו"ע אדמו"ר הזקן, שגם הוא נכתב ע"פ כללים אלו כו'.

ובנוגע לעניננו:

תיבת "וגוי" פירושה – מלשון גמר ("גומר") וסיום, היינו, גמר ושלמות הדבר. ועפ"ז יש לכאר את דיוק לשונו של אדמו"ר הזקן בהוספת תיבת "וגוי" ("ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי") – שהעבודה ד"ממלכת כהנים" אינה סיום

בלתי מוגה